

zaaknummer 2010 T 137

datum 20 juni 2011

De Beoordelings- en Adviescommissie (verder ook: de BAC) van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

geboren op _____
wonende te _____
hierna te noemen: klaagster,
juridisch adviseur: mr. N.A. Viellevoeye-Geers, advocaat te Nijmegen,

tegen:

wijlen _____
geboren op _____ overleden op _____
in leven priester van het aartsbisdom
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde.,

1. De procedure

Het op 14 oktober 2010 gedateerde klaagschrift is op 15 oktober 2010 bij Hulp en Recht ingekomen. Op 19 januari 2011 is bij Hulp en Recht een verweerschrift ingekomen van _____, vicaris-generaal van het aartsbisdom Utrecht (verder: het aartsbisdom). Op 9 mei 2011 heeft te Utrecht een zitting van de BAC achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de BAC was samengesteld uit de onderaan dit advies te noemen leden. Klaagster is verschenen met _____ (de echtgenote van haar vertrouwenspersoon), en haar hierboven genoemde juridisch adviseur. Namens aangeklaagde is verschenen _____, hoofd van het bureau van het Officialaat van het aartsbisdom (verder: _____). Klaagster en _____ hebben tijdens de zitting ieder hun standpunt toegelicht.

2. De klacht

2.1. Toen klaagster dertien jaar was, ging zij in de zomervakantie logeren bij haar tante in _____. Tijdens deze vakantie vroeg haar tante of zij twee plantjes naar aangeklaagde, die daar toen pastoor was, wilde brengen.

Toen klaagster dit gedaan had, vroeg aangeklaagde haar of zij een glaasje wilde drinken en nam haar mee naar een kamer. Op een gegeven ogenblik heeft aangeklaagde haar, terwijl hij achter haar stond, op schoot getrokken. Hij hield haar vastgeklemd, zodat zij niet weg kon en deed haar rokje omhoog en haar onderbroekje naar beneden. Vervolgens heeft hij haar op brute wijze van achteren verkracht. Zij ruikt nog zijn adem en hoort het gehijg en gekreun in haar nek.

Klaagster wist niet wat er gebeurde. Ze was volledig in de war en weet niet meer hoe zij buiten is gekomen. Er zat vies kleverig spul tussen haar benen en in haar onderbroek. Ze is over een brug naar een groot water gerend en heeft daar in haar beléving uren gezeten. Het liefst wilde ze erin springen en een eind aan haar leven maken. Ze was ten einde raad. Veel later is ze naar het huis van haar tante gegaan en heeft daar niets verteld uit angst voor represailles.

2.2 De volgende morgen ging ze naar de kerk met haar tante en familie, ook al wilde ze aanvankelijk niet. Aangeklaagde weigerde haar toen de Communie. Iedereen was hier getuige van. Zij werd op deze wijze voor de hele gemeenschap voor schut gezet en wilde ter plekke sterven. Toen ze weer in het huis van haar tante was teruggekeerd, kreeg ze een preek van haar tante, want "de sacramenten worden niet zomaar geweigerd". Ze moest nog diezelfde dag te biecht gaan. Klaagster kreeg geen kans om wat tegen haar tante te zeggen en durfde ook niet te vertellen wat er was gebeurd. Ze weigerde te gaan biechten bij aangeklaagde. De reactie van haar tante was dat ze dan maar naar huis moest gaan. De terugkeer naar huis was de meest eenzame reis van haar leven. Klaagster voelde zich van God en iedereen verlaten.

2.3. Deze gebeurtenissen zijn van grote invloed op het hele leven van klaagster geweest. Het seksueel misbruik door aangeklaagde is voor haar een zeer traumatische gebeurtenis geweest. Het weigeren van de Communie en het zo uitgesloten worden van de gemeenschap, alsmede de reactie van haar familie, heeft diepe sporen nagelaten. Het heeft haar gemaakt tot een eenzame vrouw. Haar leven werd geruïneerd en ook haar vertrouwen in mensen. Zij kon met haar verdriet nergens terecht. Zij heeft nog steeds nachtmerries en een constant gevoel te moeten vluchten. Zij houdt mensen op afstand en blijft bij ieder contact op haar hoede. Zij heeft zich van de Kerk afgewend en heeft de steun en troost van de kerkgemeenschap haar leven lang moeten missen. Sinds de beschreven gebeurtenissen heeft zij angst voor water, waarbij zij het gevoel krijgt alsof ze weer aan de waterkant zit na het gebeurde. Zij kan geen enkele aanraking dulden.

2.4. Het doel voor klaagster van de klachtenprocedure is erkenning van het gebeurde door de verantwoordelijken en spijtbetuiging voor het gebeurde. Verder is het doel om gerechtigheid te verkrijgen door een zichtbaar gebaar vanuit de Kerk. De wens van klaagster is dat aangeklaagde uit de gewijde grond wordt gehaald en elders wordt begraven. Tevens wenst klaagster dat het seksueel misbruik door klager in de vorm van een persbericht wordt gepubliceerd in het parochieblad en de plaatselijke krant en dat tijdens een Mis het seksueel misbruik door aangeklaagde wordt benoemd. Ter zitting heeft klaagster verder aangegeven in aanmerking te willen komen voor schadevergoeding, teneinde psychologische hulp te kunnen aanwenden.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De vicaris-generaal heeft in zijn verweerschrift gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Hij concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor seksueel misbruik maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt. Ter zitting heeft zijn excuses aangeboden voor de toonzetting van het verweerschrift.

4. De beoordeling

4.1. Niet ter discussie staat dat de door klaagster gestelde feiten, indien deze hebben plaatsgevonden, moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Procedure.

4.2. Er zijn ongeveer zestig jaar verstreken sinds de feiten die klaagster aangeklaagde verwijt. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wel is voor de BAC aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klaagster schetst hebben plaatsgevonden. De BAC is hiervan overtuigd geraakt door de wijze waarop en de details waarmee klaagster haar verhaal heeft verteld. Tevens is gebleken, dat er nog een klacht (bekend onder zaaknummer 2010 T 100) tegen aangeklaagde is ingediend. Beide klachten vertonen opvallende overeenkomsten ten aanzien van zowel de omstandigheden waaronder het misbruik plaatsvond (klaagsters kregen limonade aangeboden in de pastorie, waarna zij van achteren seksueel benaderd werden door aangeklaagde) als ten aanzien van de als geestelijke mishandeling te kwalificeren gebeurtenissen die op het misbruik volgden (het weigeren van de Communie). Ten slotte baseert de BAC haar overtuiging dat het voornoemde misbruik heeft plaatsgevonden tevens op een getuigenverklaring die ter zitting in de andere zaak is overgelegd, volgens welke ook die getuige door aangeklaagde seksueel is misbruikt.

4.3. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van zijn gezag als geestelijke en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klaagster was ten tijde van het misbruik pas dertien jaar oud.

4.4. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden, kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de BAC zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klaagster is aangedaan. heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting namens het aartsbisdom het leed te erkennen dat klaagster is aangedaan. Mede in het licht van de verantwoordelijkheid van de Kerk en haar pastorale taak, verwacht de BAC dat de kerk haar oprechte excuses jegens klaagster aanbiedt en dat zij haar uiterste best zal doen te onderzoeken op welke wijze zij thans klaagster kan bijstaan. Het bieden van hulp aan klaagster om een psycholoog te kunnen raadplegen zou serieus moeten worden overwogen.

4.5. Over het verzoek van klaagster om een financiële vergoeding kan de BAC niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de aartsbisschop zal een onafhankelijke financiële commissie zich buigen over het bedrag van een mogelijke vergoeding.

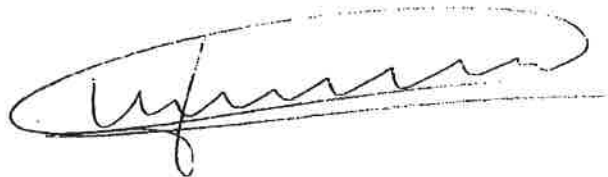
4.6. De BAC is ten slotte van oordeel dat het, strikt genomen, niet tot haar bevoegdheden behoort de aartsbisschop te adviseren over de wensen van klaagster ten aanzien van een herbegrafenis van aangeklaagde en het bekend maken van het misbruik in media en tijdens een kerkdienst. De BAC wil hierover echter wel opmerken dat het haar niet opportuun voorkomt dat aangeklaagde aldus publiekelijk aan de schandpaal wordt genageld, al was het maar omdat hij is overleden en er dus niet meer op zal kunnen reageren. Bovendien bestaat er geen kans op herhaling.

4.7. De BAC zal dan ook adviseren als na te melden.

5. Het advies

De Beoordelings- en Adviescommissie adviseert de aartsbisschop van Utrecht de klacht gegrond te verklaren en adviseert tot maatregelen zoals hiervoor onder 4.4 aangegeven.

Dit advies is vastgesteld op 20 juni 2011 door mr. R.J.M. Smit, voorzitter, W.M. Veltman-Breddels en W.A.M.C. Mol, leden, bijgestaan door mr. M. Braspenning-Groeneveld, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Regeling wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de aartsbisschop van Utrecht en aan klagster verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Regeling stelt de aartsbisschop binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klagsterschriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Regeling geeft de aartsbisschop daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Regeling ontvangt de BAC een afschrift van de beslissing van de aartsbisschop.